

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

*Romssa ja Finnmárkku stáhtahálddašeaddji
Tromssan ja Finmarkun staatinhallittija*

Vår dato:

17.04.2024

Vår referanse

2024/3812

Deres dato:

Deres referanse

LYNGEN KOMMUNE

Strandveien 24
9060 LYGSEIDET

Telefonnummer til saksbehandler

Andreas Vikan Røsæg, 77642117

Tillatelse til skadefelling av gaupe i deler av Kåfjord og Storfjord kommune

Vi viser til deres søknad om skadefelling på gaupe datert 11.4.2024, og til videre dialog etter dette. Vi fatter slikt:

- Vedtak -

Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 13, 1 og 3 gir Statsforvalteren i Troms og Finnmark skadefellingstillatelse på én -1- gaupe i nærmere avgrenset område i Kåfjord og Storfjord kommuner. Tillatelsen gis til Nord-Troms skadefellingslag og gjelder for perioden 17.04.2024-24.04.2024.

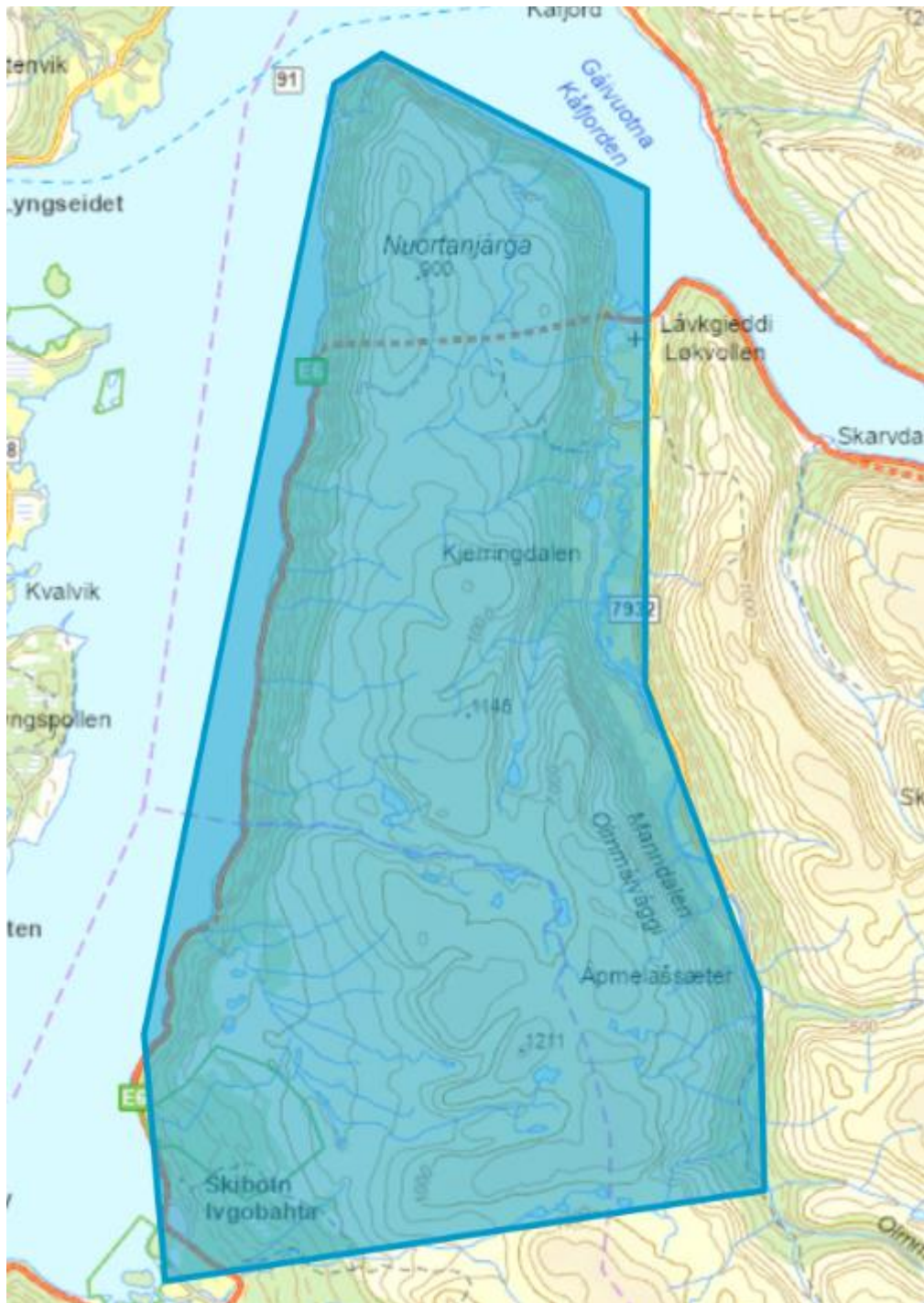
Vedtaket kan påklages til Miljødirektoratet innen tre uker, jf. forvaltningsloven §§ 28 og 29. En eventuell klage til Miljødirektoratet sendes via Statsforvalteren i Troms og Finnmark.

Vilkår knyttet til fellingstillatelsen

1.Følgende personer inngår i skadefellingslaget:

Olaf Opgård er skadefellingsleder

Nord-Troms skadefellingslag

3. Krav til våpen/ammunisjon: Krav til rifleammunisjon jf. § 16 i forskrift om utøvelse av jakt og fangst (2002.03.22 nr. 0313): under jakt med rifle på gaupe skal det brukes ammunisjon med ekspanderende prosjektil. Minste tillatte kaliber er 6,5(.264/6,71mm) og minste tillatte kulevekt er 9 gram for kuler med mantel og blykjerne og 7,8 gram for blyfrie kuler. Anslagsenergien skal være minst 2200 joule målt på 100 meters avstand, E100

4. Det stilles krav om avlagt skyteprøve for storvilt. Deltakerne i fellingsforsøket skal utøve fellingen på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19.

5. Det skal sikres god kommunikasjon mellom deltakerne på fellingslaget. Dette blant annet for å unngå at det felles flere dyr enn det fellingstillatelsen gjelder

6. Felling eller forsøk på felling skal omgående meldes til Statens naturoppsyn på tlf. 992 42 279 / 482 36 037 / 905 11 280 og til Statsforvalteren ved første anledning på tlf. 78 95 03 00.

7. Oppnevnte fellingsleder forplikter seg til at felling blir utøvd på en human og sikkerhetsmessig forsvarlig måte, jf. viltlovens § 19. Den/de som måtte såre gaupe under forsøk på felling, plikter å gjøre det de kan for å få avlivet gaupa. Vedkommende plikter å forvisse seg om hvorvidt påskutt dyr er truffet, og sørge for at Statsforvalteren og Statens naturoppsyn umiddelbart underrettes. Statsforvalteren avgjør hvordan videre ettersøk skal ledes. Medlemmene i fellingslaget skal, hvis ikke annet er avtalt, uten godtgjørelse, bistå forvaltningsmyndighet eller politimyndighet i det videre ettersøk, jf. § 8 i forskrift om forvaltning av rovvilt.

8. Med hjemmel i naturmangfoldloven § 18 bokstav b, jf. forskrift om forvaltning av rovvilt § 9, jf. §§ 8, 1 og 3 setter Statsforvalteren til side regelen som ellers gjelder i viltloven § 21 bokstav c. Det betyr at Statsforvalteren gir fellingslaget adgang til: Å benytte snøskuter til å lokalisere gaupe, og ringe inn dyr. Å bruke luftfartøy, for eksempel drone, utenfor vei til lokalisering av vilt, forutsatt dispensasjon fra eventuelt annet lovverk enn viltloven, som begrenser denne adgangen.

Det er ikke tillatt å bruke motorkjøretøy til å følge gaupespor i dyrets retning. Det er ikke tillatt å løse skudd på eller over offentlig vei. (Hjemmel for at Statsforvalteren slik kan sette til side regler som ellers gjelder er gitt i forskrift om forvaltning av rovvilt § 9 tredje ledd, jamfør Ot.prp. nr. 37 (1999-2000), kapittel 4.1 og 4.4). I tillegg må det innhentes tillatelse fra motorferdselloven fra den/de aktuelle myndigheter.

Vi gir ikke tillatelse til å bruke luftfartøy eller motorkjøretøy for å forfølge gaupe eller for å avlede gaupas oppmerksomhet fra jegeren.

9. Medlemmer på fellingslaget, må for å kunne bruke motorkjøretøy, ha tillatelse til bruk av slikt jf. motorferdselloven med forskrifter.

10. Jf. § 22-8 i våpenforskriften skal skytevåpen under transport være tomt for ammunisjon, og nedpakket i futteral, bag, veske, sekk eller lignende.

11. All felling stanses ved fellingstillatelsens utløp, eller hvis Statsforvalteren av andre årsaker finner å måtte stoppe fellingsforsøket. Fellingsleder har et særlig ansvar for å holde seg oppdatert og være tilgjengelig ovenfor Statsforvalteren.

12. Gaupe som blir felt på denne tillatelsen er viltfondets eiendom. Ingen kan derfor på noen måte gjøre seg nytte av felt vilt uten nærmere samtykke fra forvaltningsmyndighet. Felt gaupe skal behandles på en slik måte at byttets verdi ikke forringes unødig.

Rammer for skadefellingen

Skadefellingen administreres av Lyngen kommune, som fungerer som regnskapsførende enhet for fellingslaget i forbindelse med utbetalingene. Statsforvalteren gir en øvre økonomisk ramme for skadefellingsforsøket begrenset til 7 personer og 8 dager, og en døgnsum på 1910 kroner per døgn per deltaker. Dette blir en øvre økonomisk ramme på 106 960 kroner. I tillegg vil feriepengene bli

dekket av Statsforvalteren. Hvis forholdene er slik at dere ikke vil lykkes med fellingen skal dere ikke bruke ressurser på dette.

Kommunen kan utbetale godtgjøring til fellingslaget for den tid som er benyttet til fellingsforsøket. Deltagere som mottar godtgjøring etter ordningen, må være registrerte lisensjegere. Utbetalingen fra Statsforvalteren til kommunen kan ikke overskride de rammer som fremgår av vedtaket. Klima og miljødepartementet har fastsatt en døgnrate på 1910 kroner per døgn per deltager. Kommunen kan betale ut godtgjøring etter rapport fra fellingsleder. Statsforvalteren yter etter søknad tilskudd til kommunen til dekning av godtgjøring. Kommunens søknad om godtgjøring må inneholde timelister fra den enkelte deltager, underskrevet av deltageren, og av skadefellingsleder.

Innsats i 7,5 timer eller mer utløser full rate på 1910 kroner, innsats under 7,5 timer aktuelle døgn gir en utbetaling på 254,67 kroner per time. Godtgjøring skal kun gis for de dager av skadefellingsperioden der forsøk på skadefelling har pågått aktivt. Etter som det er krav til at fellingsleder organiserer fellingslaget, og utarbeider fellingsrapport og timelister, anses den tiden fellingsleder bruker på dette å være fellingsforsøk, derfor kan skadefellingsleder gis godtgjøring for dette.

For dekning av direkte og dokumenterte kostnader inntil 35 900 kroner

Skadefellingsleder må samle inn utleggskrav fra alle deltakere i fellingslaget og sende dette til kommunen. Kravene skal være ført på reiseregningsskjema, med kvitteringer vedlagt. Utgifter som dekkes er leie av hytte (kvittering for dokumentasjon) og bompenger (kvittering for dokumentasjon).

Bruk av bil/skuter dekkes etter statens kilometersatser. Det forutsettes at det sendes inn dokumentasjon på dette, dvs. start- og stoppested, tidspunkt og antall kilometer. Det enkleste er om dere benytter statens reiseregningsskjema (bil), men annen «kjørelog» kan også benyttes. Hvis det blir kjørt med skuter utenfor løyper, skriv så nøyaktig det lar seg gjøre i hvilket område og hvor lang tid som er benyttet til kjøringen, og hvor langt det er kjørt. Kost/matpenger, tapt arbeidsfortjeneste eller betaling/godtgjørelse for oppdraget blir ikke dekket. Utleggskravet må ha dato og underskrift fra den som har hatt utleggene, og fra skadefellingsleder.

Rapportering av fellingsforsøk

Dere skal rapportere fellingsforsøk på Elektronisk søknadssenter. Lenke til rapporteringen i Elektronisk søknadssenter ligger i det aktuelle fellingsvedtaket på Miljøvedtaksregisteret (www.miljovedtak.no).

Lovgrunnlaget

Ifølge naturmangfoldloven § 18 kan kongen ved forskrift eller enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk «for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk, vann eller annen eiendom» (bokstav b).

Roviltforskriften § 9 gir Statsforvalteren myndighet til å fatte vedtak om iverksetting av skadefelling innenfor kvote for betinget skadefelling fastsatt av roviltnemnd, jf. forskriften § 8, eller Miljødirektoratet, jf. § 13. Denne kvoten er satt til tre gauper i tidsrommet 16.02.24-31.05.24, jf. brev fra Miljødirektoratet av 15.02.2024 om Kvote for betinget skadefelling av gaupe 2024. Denne kvoten er belastet med to gaupe per 17.04.2024.

Ved vurdering om det skal gis tillatelse til skadefelling skal det legges vekt på føringene i regional forvaltningsplan for rovvilt. Felling kan bare gjennomføres dersom det ikke finnes annen

tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om geografisk differensiert forvaltning. Det skal særlig tas hensyn til

- a. *områdets betydning som beitemark*
- b. *skadenes omfang og utvikling*
- c. *potensialet for fremtidige skader*
- d. *muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak*

Et vedtak om skadefelling skal ikke true bestandens overlevelse. En skadefellingstillatelse er et tiltak som kan brukes i akutte skadesituasjoner. En tillatelse skal være rettet mot bestemte skadegjørende individ, og tillatelsen skal være begrenset i tid, rom og antall dyr.

For informasjon om rammer, målsettinger og organisering av forvaltning av rovvilt, se *Forvaltningsplan for rovvilt i region 8*, vedtatt 10.10.2013, kapittel 3.

Når vi tar beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet, må vi vurdere prinsippene i naturmangfoldloven §§ 8–12, jf. § 7 i samme lov.

Bestandssituasjon for gaupe

I 2023 fant Rovdata at det var 9 familiegrupper i Troms og Finnmark, en av disse var i Finnmark.

Siden 01.01.2023 er det registrert avgang av 7 gauper i Troms og Finnmark. To felt i Nordreisa henholdsvis 30.03.2023 og 01.02.2024. To er felt i Balsfjord kommune 07.02.2024 og 21.02.2024, en i Tromsø kommune 12.02.2024 og en på Tjeldøya i Tjeldsund kommune 16.02.2024. En hanningfelt på skadefelling i Nordreisa 6.4.2024. I Samarbeidsområdet med Nordland, i Narvik kommune er det registrert avgang på én voksen hanningfelt 04.03.2023, denne ble felt ved skadefelling, og siden den ble felt i samarbeidsområdet med Nordland ble denne belastet kvoten for Troms og Finnmark.

For å beregne antall gauper i bestanden tas det utgangspunkt i antall familiegrupper. Omregningsfaktorene som brukes er 6,24 ($\pm 0,73$ SE) for nordlig reinsdyrområde og 6,14 ($\pm 0,44$ SE) for sørlig reinsdyrområde (Andrén mfl. 2002, Andersen mfl. 2003). Sørlig reinsdyrområde regnes i denne sammenheng nord til og med Lenvik, Balsfjord og Målselv, mens nordlig reinsdyrområde regnes nordover fra Karlsøy, Tromsø, Lyngen og Storfjord.

Scandlynx har utviklet en modell for å beregne gaupebestandens utvikling over tid (Nilsen mfl. 2011). Ny metodikk for å registrere familiegrupper som danner data for denne modellen blir beskrevet i Brøseth og Tovmo (2013). Når bestanden ligger rundt bestandsmål, tyder estimatene fra modellen på at bestanden skal holdes stabil ved å høste 0,43 voksne hunndyr per familiegruppe, totalt 1,27 dyr per familiegrupper (Nilsen mfl. 2011).

Prognose for antall familiegrupper med gaupe i region 8 i 2024, gitt på bakgrunn av informasjon som var tilgjengelig i etterkant av kvotejakta i 2023, viser at det mest sannsynlig vil være 9,8 familiegrupper i 2024 i region 8. Det er ca. 50 % sjanse for at region 8 vil ligge under bestandsmålet i 2024. Vi viser til Miljødirektoratets kvotevedtak og vurdering om at kvoten ikke vil være til skade for bestandens overlevelse.

Statsforvalterens vurderinger

Etter naturmangfoldloven § 1 og § 5 er det et mål at gaupa og dens genetiske mangfold ivaretas på lang sikt, og at gaupe forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder.

Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid veies opp mot andre viktige samfunnsinteresser jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert rovviltforvaltning.

Statsforvalteren ønsker å nå bestandsmålet for gaupe med lavest mulig skadepotensial på sau og rein, jf. rovviltforskriften § 6.

Naturmangfoldloven §§ 8-12

Årlige rapporter fra Rovdata som Bestandsovervåking av gaupe 2023 – Bestandsstatus for store rovdyr i Skandinavia nr. 2 2023 og NINA Rapport 2307, Antall familiegrupper, bestandsestimat og bestandsutvikling for gaupe i Norge i 2022, har bidratt til god kunnskap om gaupas bestandssituasjon, og om hvilken effekt en felling vil ha på bestanden.

Forskning utført av Scandlynx har gitt mye kunnskap om gaupas overlevelse og reproduksjon, arealbruk og drapstakt på beitedyr, blant annet gjennom NINA minirapport 450, Gaupe og jerv i Troms og Finnmark, Statusrapport Scandlynx 2012–2013, og NINA rapport 1200, Gaupe og jerv i reinbeiteland, Sluttrapport for Scandlynx Troms og Finnmark 2007–2014.

Om bestandsmålet for gaupe er nådd måles i gjennomsnittlig antall registrerte familiegrupper de tre siste år. Siden 2015 har region 8 vært under bestandsmålet. I samme periode er det en kjent avgang på 42 gauper i Troms og Finnmark, ingen av disse er ved jakt tatt ut i A-området for gaupe, men sju er felt i A-området ved skadefellingstillatelser gitt på bakgrunn av akutte tapssituasjoner forut for kalving, der kalvingsområder for rein også er A-område for gaupe.

Forskning har vist at de aller fleste gauper i regionen bruker både gaupeprioriterte og beitedyriprioriterte områder. Av 45 helårsområder til 23 forskjellige voksne radiomerkede gauper var ingen utelukkende innenfor gaupesonen (NINA rapport 1200).

Tamrein er det viktigste byttedyret for gaupe i Nord-Skandinavia, deretter kommer sau. Alle gauper som har tilgang på rein og som ikke samtidig har tilgang på rådyr, dreper rein (NINA rapport 1200). Dersom gaupa ikke har tilgang på hverken rein eller rådyr, vil den ta sau dersom det er tilgjengelig. Det betyr kort oppsummert at gaupe der det er ikke er tamrein eller rådyr utgjør et skadepotensial på sau, og det betyr at effektivt uttak av alle gauper som utgjør et skadepotensial raskt ville utryddet gaupe fra region 8.

Vi har et godt kunnskapsgrunnlag jf. naturmangfoldloven § 8. Føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven § 9 kommer dermed ikke til anvendelse. Statsforvalteren vurderer at uttak av én gaupe i dette tilfellet ikke vil påvirke økosystemet nevneverdig, jf. naturmangfoldloven § 10.

Når det gjelder naturmangfoldloven § 12 om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder har Statsforvalteren lagt til grunn at rovviltneemnda gjennom forvaltningsplan for rovvilt i region 8, vedtatt 10.10.2013, med sin geografiske differensiering har ivaretatt de hensyn som er nedfelt i naturmangfoldloven § 12.

Naturmangfoldloven § 11 sier at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver. Statsforvalteren vurderer at det ikke er relevant å vurdere dette i denne saken som gjelder skadefelling av gaupe.

Områdets betydning som beitemark

Området er B-område for gaupe, på vår, sommer og høst går det sau på beite. Området er kalvingsland for rein. Området har dermed stor betydning som beitemark for sau og rein gjennom hele året.

Skadenes omfang og utvikling

Fire gauper er dokumentert drept av gaupe siden 9.4.2024. Reineier melder om betydelig gaupeaktivitet men vanskelige forhold for å finne og dokumenterer kadaver. Siste kadaver ble funnet 16.4.2024.

Potensialet for fremtidige skader

Området er viktig kalvingsland for rein. Statsforvalteren vurderer det videre skadepotensialet som stort både de neste dagene, gjennom reinkalvingen og senere når sau slippes på utmarksbeite.

Muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak

Det har vært gjennomført forebyggende tiltak i form av økt tilsynsaktivitet, dette har ikke stoppet tapene. Fôring vurderes ikke som et tilfredsstillende tiltak i dette tilfellet, da det uansett vil være kort vei fra bratt skogsterreng der gaupa har skjul til reinen.

Føringene i regional forvaltningsplan for rovvilt

Rovviltnemnda er klar på at gaupebestandens overlevelse skal sikres innenfor forvaltningsområdet for gaupe. Vi vet den ikke kan det med dagens forvaltningssone (NINA rapport 1200). Rovviltnemnda presiserer at uttak av rovvilt i regelen skal skje gjennom ordinær kvotejakt/lisensfelling med klart høyest trykk på områder hvor rovviltet ikke skal ha prioritet. Skadefellinger skal i regelen skje der ordinær kvotejakt/lisensfelling ikke lykkes. Skadefellinger skal i størst mulig grad iverksettes før rovviltet yngler, og konsentreres til områder hvor rovvilt ikke har prioritet.

Konklusjon

Vi vurderer at det er en akutt skadesituasjon. Det har vært gjennomført forebyggende tiltak og vi har vurdert ytterligere tiltak, men kan ikke se at disse vil avverge eller begrense tapssituasjonen i særlig grad uten konsekvenser. Vi har lagt stor vekt på områdets betydning som beitemark, muligheten for å gjennomføre forebyggende tiltak og hensynet til dyrevelferden. Uttak av én gaupe vil i dette tilfellet ikke true bestandens overlevelse.

Med hilsen

Gøril Einarsen (e.f.)
seksjonsleder vilt og motorferdsel

Andreas Vikan Røsæg
seniorrådgiver miljø

Dokumentet er elektronisk godkjent